

Çevre ve Orman Bakanlığı ile Ulaştırma Bakanlığından:

Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye'nin deniz yetki alanlarında gemilerin normal faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların deniz ortamına verilmesinin önlenmesi amacıyla gemilerden; atıkların alınması, depolanması ve bertaraf tesislerine taşınması ile ilgili işlemlerin yapılması ve bu amaçla limanlarda kurulması ve işletilmesi gerekli olan atık kabul tesisleri ve atık alma gemilerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik hükümleri; Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan gemileri, bu alanlarda bulunan limanlarda yapılması gerekli atık kabul tesislerini, atık alma gemilerini ve atıkların bertaraf tesislerine taşınmasını kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu, 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 9 uncu maddesi, 10/8/1993 tarihli ve 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 ve 7 nci maddeleri ile 24/6/1990 tarihli ve 20558 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak taraf olunan Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesi Hakkında Uluslararası Sözleşmesi (MARPOL 73/78 Sözleşmesi) hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,

Müsteşarlık: Denizcilik Müsteşarlığını,

Atık: Gemilerin normal faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan MARPOL 73/78 EK-I kapsamında bulunan petrol ve petrol türevli katı ve sıvı atıkları (sintine suyu, kirli balast, slaç, slop, yağ vb.), MARPOL 73/78 EK-II kapsamında bulunan zehirli sıvı madde atıkları, MARPOL 73/78 EK-IV kapsamında bulunan pis suları ve MARPOL 73/78 EK-V kapsamında bulunan çöp atıklarını,

Atık Alma Gemisi: Denize elverişlilik belgesinde atık alma faaliyeti için tescili yapılan ve bu Yönetmelikte tanımlanan atıkları almak, taşımak ve atık kabul tesislerine vermek amacıyla faaliyet gösteren gemileri,

Atık Kabul Tesisi: Gemilerden kaynaklanan atıklar ile atık alma gemilerinin taşıdığı atıkların alınması ve geçici depolanması amacıyla kurulmuş atık kabul tesislerini,

Bertaraf: 2872 sayılı Kanun uyarınca yürürlüğe konulan yönetmelikler kapsamında bu Yönetmelikte bahsedilen atıkların geri kazanımı, düzenli depolanması, yakılması ve arıtılmasını,

Demirleme Yerleri: Karasularımız dahilinde gemilerin demirleme sahaları olarak belirlenmiş deniz alanlarını,

Çöp: Geminin normal işleyişi sonucu oluşan ve MARPOL 73/78 EK-V kapsamına giren evsel ve operasyonel nitelikli katı atıkları,

Gemi: Kullanma amacı ne olursa olsun, denizde ve iç sularda kürekten başka bir aygıtla yola çıkabilen, tüm deniz araçları, hava yastıklı tekneler, hidrofil botlar, platformlar ve denizaltılar gibi her türlü yapı ve tipteki tekneyi,

Kirli Balast: Gemiden suya bırakıldığında; su üstünde veya bitişik sahil hattında petrol, petrol türevi veya yağ izlerinin görülmesine neden olan veya su üstünde ya da su altında renk değişikliği oluşturan veya askıda katı madde/emülsiyon halinde maddelerin birikmesine yol açan balast suyunu,

Liman: Tersaneler, marinalar ve yat limanları ile balıkçı ve gezinti tekneleri de dahil olmak üzere tüm gemilerin muhtelif faaliyetlerinde kullanabilmeleri amacı ile inşa edilmiş ve donatılmış deniz ve kıyı yapılarını,

Liman Yöneticisi: Liman işleticisi adına hareket edebilecek yetkiye sahip özel veya tüzel kişiyi,

Lisans Belgesi: Bu Yönetmelik gereğince atık kabul tesisi ve atık alma gemisi işletmek isteyenlerin alması gereken belgeyi,

MARPOL 73/78: 1978 protokolü ile değiştirilen 1973 tarihli Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmenin Türkiye'de yürürlükte olan metnini,

Pis su: Tuvaletler, pisuvarlar ve tuvalet frengilerinden gelen atıklar, revir, dispanser ve hastahanelerdeki lavabo, frengi ve küvetlerden gelen sıvı atıkları, canlı hayvan bulunan mahallerden gelen akıntıları veya bunlara karışan diğer atık suları,

Sintine: Gemilerin makine ve yardımcı makine alt tankları, koferdamlar, ambarlar veya benzer bölümlerinde oluşan sızıntı su ve yağlı atık suların biriktiği bölümleri,

Sentine Suyu: Sintinede biriken suları,

Slaç: Gemilerin makine dairelerinde, yakıt tanklarında veya petrol tankerlerinin kargo tanklarında tortu ve/veya yağ çökeltilerinden oluşan çamuru,

Slop: Gemilerde kargo tanklarının yıkanması sonucu oluşan tank yıkama suları dahil, slop tanklarında biriken yağlı su artıklarını,

Tersane: Gemilerin bakım - onarımının yapıldığı ve havuzlandığı mahalleri,

Zehirli Sıvı Madde: MARPOL 73/78 EK-II kısmında tarif edildiği ve listelendiği şekli ile A, B, C veya D kategorilerinden birinin kapsamına giren zehirli sıvı maddeleri,

Zehirli Sıvı Madde Atığı: Zehirli sıvı madde olarak tanımlanan maddelerin gemiden boşaltılmasından sonra tankların yıkanması sonucu bu maddelerle bulaşmış sıvıyı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Deniz ve Çevresinin Korunması

Madde 5 — Deniz kirliliğini önlemek amacıyla gemilerden kaynaklanan atıkları çevreye zarar verecek şekilde doğrudan ve/veya dolaylı olarak deniz ortamına bırakmak yasaktır.

Gemilerden kaynaklanan atıkların atık kabul tesislerine ve atık alma gemilerine verilmesi, alınması, geçici depolanması ve bertarafı safhalarında sorumlu özel ve tüzel kişiler, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek tedbirleri alırlar.

Liman Yöneticilerinin Yükümlülükleri

Madde 6 — Bu Yönetmelikte tanımlanan atıklar dışındaki herhangi bir atığın Bakanlığın izni dışında limanlara alınması yasaktır.

Limanlarda; gemilerden kaynaklanan, atıkların alınmasına hizmet edecek yeterli kapasite ve teknik donanıma sahip atık kabul tesislerinin münferiden veya müştereken kurulması zorunludur. Sorumlu liman yöneticisi olmak kaydıyla atık kabul tesisleri üçüncü şahıslar tarafından da işletilebilir. Liman yöneticileri, atık kabul tesislerini kurmak için Bakanlıktan lisans belgesi alırlar.

Liman yöneticileri;

a) Limanlarına gelen veya yanaşmak üzere açıkta bekleyen gemilerden kaynaklanan ve bu Yönetmelikte tanımlanan atıkları gemilerin talebi üzerine geminin gecikmesine yol açmaksızın almakla,

b) Atık alma gemilerinin taşıdıkları atıklarını sahip oldukları atık kabul tesislerine sözleşme yaparak almakla ve bu konuda gerekli işbirliğini yapmakla,

c) Sahip oldukları atık kabul tesislerinde toplanan atıkları 2872 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklerin hükümlerine göre bertaraf etmek veya ettirmekle,

d) Gemilerin normal faaliyetlerinden kaynaklanan ve bu Yönetmelikte tanımlanmayan atıklar ile ülke kaynaklarına zarar verebilecek veya hastalık bulaştırabilecek hayvan ve bitki atıkları, tıbbi ve enfekte atıkları, zehirli, tehlikeli ve kimyasal katı ve sıvı atıkları, büyük miktarlarda bozulmuş veya hasarlanmış yük atıklarının kabulü ile ilgili olarak Bakanlıktan izin almakla,

e) EK-IV'de yer alan gemilerden kaynaklanan atıkların transfer formunu doldurmak ve aylık olarak ilgili valiliklere göndermekle,

f) MARPOL EK-I kapsamına giren atıkların alımı sırasında oluşabilecek çevre kirliliğinin önlenmesi ve ilk müdahalenin yapılabilmesi için limanda; limana yanaşan en büyük gemi boyunun iki katı uzunlukta, bir tambura sarılı, her an denize serilmeye hazır ve dökülen atığın yayılmasını engelleyecek yüzücü bariyeri limanda bulundurmamakla,

g) Atık alım işlemi esnasında herhangi bir kaza, sızıntı veya taşma olması durumunda, kirliliğin yayılmaması ve durdurulması için liman personeli tarafından ilk müdahalede bulunulmasını sağlamak ve sorumlu liman başkanlığını derhal bilgilendirmekle,

yükümlüdürler.

Bakanlık (d) bendinde belirtilen atıklarla ilgili olarak gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar.

Liman yöneticileri;

a) Gemilerden kaynaklanan atıkların atık kabul tesislerince alınmasının önemi ve çevrenin korunmasına katkısı,

b) Limanın tüm sorumluluk alanındaki ve rıhtımlardaki atık kabul tesislerinin yerlerini gösteren plan ve diyagramları,

c) Atık alımından sorumlu kişiler, firmalar ve gerekli tüm ilgililerin isim, adres, telefon ve diğer temas detayları,

d) Hizmet verilen atık türlerinin listesi,

e) Gemilerden atık alınma yöntemleri, başvuru usulleri,

f) Atık alım hizmetleri karşılığında alınan ücretler ile ücretlendirmenin nasıl yapıldığı,

g) Limanda kurulu arıtma ünitelerinin yeri ve çalışma usulleri,

h) Yetersiz, uygunsuz veya çevre kirliliği tehlikesi doğuracak şekilde çalışan atık alım hizmetlerine yönelik raporlama yöntemleri,

hakkında valiliklere ve ilgili bentler hakkında liman kullanıcılarına, acentelere ve diğer ilgililere devamlı şekilde bilgi verir veya bildirir.

Muafiyetler ve Alternatif Uygulamalar

Madde 7 — Limanın faaliyetleri nedeni ile bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasının tamamen veya kısmen gereksiz, yersiz veya imkansız olduğunu düşünen liman yöneticileri, Bakanlığa yazılı olarak başvurarak muafiyet isteğinde bulunabilir. Bu başvuruda; bu Yönetmelik hükümlerinin kendi limanına uygulanmasının niçin gereksiz, yersiz veya imkansız olduğunu, MARPOL 73/78 hükümlerine uymak için önereceği alternatif uygulamaları ve Bakanlığın ihtiyacı olan diğer bilgileri verir.

Bakanlık gerekli inceleme ve değerlendirmeleri yaptıktan sonra liman yöneticisinin talebini uygun görmesi durumunda, alternatif uygulamayı açıklayan bir muafiyet belgesini liman yöneticisine verir.

Atık Alma Gemi İşleticilerinin Yükümlülükleri

Madde 8 — Atık alma gemisi işleterek gemilerden atık alma hizmeti yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler ilgili valilikten Lisans belgesi almak zorundadırlar.

Atık alma gemisi işleticileri;

a) Bu Yönetmelikte tanımlanan gemilerden kaynaklanan atıkları gemilerin talebi üzerine geminin gecikmesine yol açmaksızın almakla,

b) Gemilerden aldıkları atıklar ile kendi gemilerinde oluşan atıkları, sözleşme yaptıkları limanlardaki atık kabul tesislerine vermekle,

c) Atık alım işlemi esnasında herhangi bir kaza, sızıntı veya taşma olması durumunda, kirliliğin yayılmaması ve durdurulması için atık alma gemi personeli tarafından ilk müdahalede bulunulmasını sağlamak ve sorumlu liman başkanlığını derhal bilgilendirmekle,

yükümlüdürler.

Bu Yönetmelikte tanımlanan atıklar dışındaki herhangi bir atığın Bakanlığın izni dışında atık alma gemilerine alınması yasaktır.

Kararlarımızda Tarifeli Sefer Yapan Gemi İşleticilerinin Yükümlülüğü

Madde 9 — Karasularımız dahilinde kamu kuruluşları veya kooperatif birliklerince işletilen tarifeli sefer yapan şehir hatları deniz otobüsleri ve yolcu motorları gibi gemilerin donatanları veya işletmecileri, söz konusu gemilerden kaynaklanan ve bu Yönetmelikte tanımlanan atıklarının alınması için lisanslı mevcut atık kabul tesisleri ile anlaşma yapmak veya sefer yapılan limanlardan birinde veya uygun bir bağlama yerinde bu Yönetmelikte belirtilen şartlara haiz atık kabul tesislerini müştereken veya münferiden kurmak zorundadırlar.

Gemilerin Yükümlülükleri

Madde 10 — Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan limanlara gelen veya yanaşmak üzere açıkta bekleyen gemiler; normal faaliyetlerinden kaynaklanan ve bu Yönetmelik kapsamında tanımlanan atıkları bu Yönetmelik hükümlerine göre kurularak işletilen atık kabul tesislerine veya atık alma gemilerine vermekle yükümlüdürler.

Gemiler limanlara yanaşmalarında gemi kaptanı; gemide mevcut atık türü ve miktarını, atıklarını verip vermeyeceğini veya bir sonraki limanda atıklarını boşaltacağını liman yöneticisine ve liman başkanlığına bildirir. Bu hususta yapılacak haberleşme yöntemi ve sistemleri Müsteşarlığın görüşü alınarak Bakanlık tarafından genelge ile belirlenir.

Bu Yönetmelikte tanımlanan atıklar dışındaki herhangi bir atığın Bakanlığın izni dışında limanlara ve atık alma gemilerine verilmesi yasaktır.

Liman Başkanlıklarının Yükümlülükleri

Madde 11 — Türk karasuları dahilinde herhangi bir demirleme alanlarında demirleyen uğraksız gemilerin kaptanı veya donatanı veya acentası, atıklarının alınması taleplerini en yakın liman başkanlığına bildirirler. Liman başkanlığı valilikten lisans belgesi almış en uygun atık alma gemisini atık alım işi ile görevlendirir.

Liman Başkanlıklarınca yapılan kontrol ve denetimlerde bir sonraki limana kadar oluşacak atıkları için mevcut atık tanklarında yeterli depolama hacmi olmadığı tespit edilen gemilerin, atıkları alınıncaya kadar kalkışına izin verilmez. Yeterli atık depolama hacmine sahip olup da atıklarını vermeyen gemiler, atıklarını sonradan yasal olmayan yollardan denize boşaltmamaları için konunun takibi amacı ile denetleme yetkisi olan kurumlara bildirilir ve geminin gideceği bir sonraki limanın liman başkanlığına bilgi verilir.

Atık alma gemilerinde liman başkanlıklarınca yapılan denetimlerde bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinde belirtilen hususlar itibarıyla tespit edilen aksaklıklar Bakanlığa ve ilgili valiliğe yazılı olarak bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri İçin Lisans Belgesi İşlemleri

Atık Kabul Tesisleri İçin Lisans Belgesi Başvurusu

Madde 12 — Atık kabul tesisi için lisans almak isteyen liman yöneticisi, limanında kurulacak atık kabul tesisi için EK-I'de yer alan atık kabul tesisi proje formatına göre bir rapor hazırlayarak Bakanlığa bir dilekçe ekinde yedi adet olarak sunar.

Bakanlık söz konusu raporu, limanın tipine ve verilecek hizmetin türüne göre bu Yönetmeliğin Beşinci Bölümünde belirtilen ilgili kriterleri de dikkate alarak inceler veya incelettirebilir. Bakanlık gerekli görmesi durumunda söz konusu raporu uzman kurum/kuruluşlardan bir komisyon kurarak inceleyebilir. Bakanlıkça uygun bulunan rapora göre atık kabul tesisinin yapılması için liman yöneticisine izin verilir.

Raporda eksiklik tespit edilmesi ve/veya ilave olarak rapora girmesi gereken bilgi ve belgelerin bulunması durumunda, bunların rapora girilmesi liman yöneticisinden istenir. Revize edilmiş rapor Bakanlığa

yedi adet olarak sunulur. Revize edilen rapor incelenip değerlendirilir. Söz konusu raporun Bakanlıkça uygun bulunması durumunda, uygun bulunan rapora göre atık kabul tesisinin yapılması için liman yöneticisine izin verilir.

Bakanlıkça liman yöneticisinden, uygun bulunan raporda yer alan bilgiler de dikkate alınarak EK-III'de belirtilen hususlar itibariyle bir atık yönetim planının hazırlanması istenir. Liman yöneticisi hazırlayacağı atık yönetim planını onaylatmak üzere lisans almak için yapacağı başvuru aşamasında Bakanlığa sunar.

Bakanlık, gerek görmesi durumunda raporda yer alan bilgiler kapsamında atık kabul tesis alanını ve/veya benzer tesisleri yerinde inceleyebilir veya bunu uzman kurum/kuruluşlardan komisyon kurarak incelettirebilir. Bu incelemelerde gerekli harcamalar başvuru sahibi tarafından karşılanır.

Atık Alma Gemileri İçin Lisans Belgesi Başvurusu

Madde 13 — Atık alma gemisi için lisans belgesi almak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, EK-II'de yer alan hususları içeren bir rapor hazırlayarak Valiliğe bir dilekçe ekinde beş adet olarak sunarlar.

Valilik söz konusu raporu, bu Yönetmeliğin EK-II'de belirtilen hususlar itibariyle inceler veya incelettirebilir. Valilik gerekli görmesi durumunda söz konusu raporu uzman kurum/kuruluşlardan bir komisyon kurarak inceleyebilir. Valilikçe uygun bulunan rapora göre gemiye atık alma hizmetleri için donatılmasına izin verilir.

Raporda eksiklik tespit edilmesi ve/veya ilave olarak rapora girmesi gereken bilgi ve belgelerin bulunması durumunda, bunların rapora girilmesi başvuru sahibinden istenir. Revize edilmiş rapor valiliğe beş adet olarak sunulur. Revize edilen rapor incelenerek değerlendirilir. Söz konusu raporun valilikçe uygun bulunması durumunda gemiye, uygun bulunan rapora göre atık alma hizmetleri için donatılmasına izin verilir. Uygun bulunan rapordan üç adet valilikte kalır, bir adet başvuru sahibine ve bir adet ilgili liman başkanlığına verilir.

Valilik gerek görmesi durumunda raporda yer alan bilgiler kapsamında atık alma gemisi ve/veya benzer gemileri yerinde inceleyebilir veya incelettirebilir. Bu incelemelerde gerekli harcamalar başvuru sahibi tarafından karşılanır.

Lisans Belgesinin Verilmesi

Madde 14 — Liman yöneticisi, Bakanlıkça raporu uygun bulunan atık kabul tesisi için lisans almak amacıyla ekinde atık yönetim planının yer aldığı bir dilekçe ile Bakanlığa başvurur.

Atık alma gemisi sahibi, valilikçe raporu uygun bulunan atık alma gemisi için lisans almak amacıyla ekinde gemi içindeki donanımı gösteren bir vaziyet planı ve almış oldukları izinler, belgeler, protokoller ve diğer bilgi ve belgelerin yer aldığı bir dilekçe ile valiliğe başvurur.

Atık kabul tesisi ile ilgili;

a) Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen ve Bakanlıkça uygun bulunan raporda yer alan hususların yerine getirilip getirilmediğinin kontrolü amacıyla Bakanlıkça yerinde inceleme yapılır. Eksiklik tespit edilmesi durumunda, tespit edilen eksik hususların giderilerek Bakanlığa tekrar başvurulması istenir.

b) Yerinde yapılan inceleme sonucunda uygun bulunan söz konusu atık kabul tesisine, liman yöneticisi tarafından hazırlanan atık yönetim planının Bakanlıkça onaylanmasından sonra beş yıl süre için lisans belgesi verilir.

c) Lisanslı atık kabul tesislerinde yapılacak değişiklikler için Bakanlıktan onay alınır. Lisans hiç bir şekilde üçüncü kişilere devredilemez. Liman işletmecisinin değişmesi halinde Bakanlığa bilgi verilmesi ve lisansın yenilenmesi zorunludur.

Lisans almış atık kabul tesislerine sahip limanların isimleri Bakanlık tarafından ilgili liman başkanlığına bildirilir.

Atık alma gemisi ile ilgili olarak;

a) Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde belirtilen ve valilikçe uygun bulunan raporda yer alan hususların yerine getirilip getirilmediğinin kontrolü amacıyla valilikçe yerinde inceleme yapılır. Eksiklik tespit edilmesi durumunda, tespit edilen eksik hususların giderilerek valiliğe tekrar başvurulması istenir.

b) Yerinde yapılan inceleme sonucunda uygun bulunan söz konusu atık alma gemisine, valilik tarafından üç yıl süre için lisans belgesi verilir. Lisanslı atık alma gemisinde yapılacak değişiklikler için ilgili valilikten onay alınır. Lisans hiç bir şekilde üçüncü kişilere devredilemez. Gemi işletmecisinin değişmesi halinde ilgili valiliğe bilgi verilmesi ve lisansın yenilenmesi zorunludur. Lisans almış atık alma gemilerinin isimleri valilikçe, Bakanlığa ve ilgili liman başkanlığına bildirilir.

Lisans belgesinde;

a) Lisans belgesinin hangi tür atıklar için verildiği,

b) Başlama ve bitiş tarihleri,

c) Faaliyet göstereceği liman işletme sahası,

belirtilir.

Lisans Belgesinin Vize Edilmesi

Madde 15 — Lisans belgesi, veriliş tarihinden itibaren atık kabul tesisleri için her beş yılda bir, atık alma gemileri için ise her üç yılda bir vize edilir. Lisans belgesi sahibi, lisans belgesinin sona erme tarihinden üç ay önce atık kabul tesisleri için Bakanlığa, atık alma gemileri için valiliğe dilekçe ile başvurarak lisans belgesinin vize edilmesini ister. Bu başvuruda varsa değişiklik planları da bildirilir. Lisansı vize edecek olan kurum gerekli kontrolleri yaptıktan sonra lisans belgesini vize eder veya vize başvurusunu reddeder. Vize başvuruları reddedilen atık kabul tesisleri ve atık alma gemileri, gerekçeleri belirtilen olumsuzlukları lisansı vize eden kurum tarafından verilen süre içerisinde düzelterek tekrar vize talebinde bulunabilir. Bu süre altı ayı geçemez. Vizesi zamanında yapılmayan lisans belgesi geçersiz sayılır.

Lisans Belgesinin İptali ve Faaliyetin Durdurulması

Madde 16 — Atık kabul tesisi ve atık alma gemisinde yapılacak denetimlerde;

a) Atık kabul tesisi ve atık alma gemisinin çalışmasında arıza ve yetersizlikler tekrarlanıyor ise,

b) Gemilerden atık alım işlemleri, bu Yönetmelikte belirtilen zaman limitlerini aşan veya makul olmayan sürelerde yapılıyor ise,

c) Atık alım hizmeti vereceği atık türlerinden herhangi birisi alınmıyor ise,

d) Atık kabul tesisi ve atık alma gemisinin herhangi bir sebepten dolayı gerektiği gibi çalışmaması veya amacına hizmet etmemesinden dolayı Türk karasuları veya kıyılarında petrol ve petrol türevli atıkları, çöp, pis su veya zehirli sıvı madde atığı kirliliği tehlikesi var ise,

e) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendinde belirtilen özel atıkların izinsiz alınarak depolandığı tespit edilir ise,

Bakanlık, liman yöneticisini, valilik ise atık alma gemi sahibini yazılı olarak uyarır ve tespit edilen aksaklıkların düzeltilmesi için yapılması gerekenleri belirtir.

Tespit edilen aksaklıkların düzeltilmesi için aksaklığın önemine ve kaynağına göre bir ay ile bir yıl arasında süre verilir. Verilen süre sonunda aksaklığın devam ettiği tespit edilirse atık kabul tesisine ve atık alma gemisine 2872 sayılı Kanunun ilgili maddeleri gereğince ceza verilir ve aksaklıkların giderilmesi için bir aylık süre verilir. Aksaklıklar giderilmediği takdirde fiilin tekrarı nedeniyle 2872 sayılı Kanun gereğince artırım uygulanarak ceza verilir ve on beş gün süre daha tanınır. Bu sürenin sonunda da aksaklıkların giderilmemesi durumunda atık kabul tesisi ve atık alma gemisinin lisansları iptal edilir. Aksaklıkların düzeltilmesi için verilen süreler zarfında atıkların alınması yükümlülüğü devam eder.

Lisans Belgesinin İptalinden Sonra Yapılacak İşlemler

Madde 17 — Lisans belgesi iptal edilen liman yöneticisi ve atık alma gemisi sahibi, bu belgeyi, iptalden sonra on beş iş günü içinde Bakanlığa/valiliğe iade eder. Liman yöneticisi ve atık alma gemisi sahibi, yeni bir lisans belgesi için bu Yönetmeliğin 12 ve 13 üncü maddesinde belirtildiği şekilde başvuruda bulunabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Atıkların Taşınması ve Bertaraf İşlemleri

Atıkların Taşınması

Madde 18 — Atık kabul tesisleri ve atık alma gemileri sorumluları EK-IV de yer alan "gemilerden kaynaklanan atıkların transfer formu" her atık türü için ayrı ayrı eksiksiz olarak doldurmakla yükümlüdürler.

a) Atıklar, gemiden atık alma gemisine alınıyor ise;

1) Gemilerden kaynaklanan atıkların transfer formu orijinal olarak atık veren gemi sorumlusu ve atık alma gemisi sorumlusu tarafından dört nüsha olarak doldurulur ve imzalanır.

2) Bu Formun birinci nüshası atık veren gemi sorumlusunda, ikinci, üçüncü ve dördüncü nüshaları ise atık alma gemisi sorumlusunda kalır.

3) Atık alma gemisi atıklarını atık kabul tesisine tesliminde söz konusu nüshalar atık kabul tesisi sorumlusu tarafından imzalanır. İmzalanan nüshaların bir nüshası atık alma gemisi sorumlusunda diğer iki nüshası atık kabul tesisi sorumlusunda kalır. Atık alma gemisi sorumluları, kendilerinde kalan nüshayı üç yıl süre ile yetkili ilgili kurumlarca istenildiğinde hazır bulundurmaya üzere saklamak zorundadır.

4) Atık kabul tesisi sorumlusu bir nüshasını ilgili valiliğe gönderir, bir nüshasını da kendisi alır. Kendisinde kalan nüsha üç yıl süre ile yetkili ilgili kurumlarca istenildiğinde hazır bulundurmaya üzere saklanır.

b) Atıklar, gemiden atık kabul tesisine alınıyor ise:

1) Gemilerden kaynaklanan atıkların transfer formu orijinal olarak atık veren gemi sorumlusu ve atık kabul tesisi sorumlusu tarafından üç nüsha olarak doldurulur ve imzalanır.

2) Bu Formun birinci nüshası atık veren gemi sorumlusunda, ikinci ve üçüncü nüshaları ise atık kabul tesisi sorumlusunda kalır.

3) Atık kabul tesisi sorumlusu bir nüshasını ilgili valiliğe gönderir, bir nüshasını da kendisi alır. Kendisinde kalan nüsha üç yıl süre ile yetkili ilgili kurumlarca istenildiğinde hazır bulundurmaya üzere saklanır.

Atıkların Bertaraf İşlemleri ve Liman Yöneticilerinin Yükümlülükleri

Madde 19 — Liman yöneticileri, sahip oldukları atık kabul tesislerinde toplanan petrol ve petrol türevli katı ve suyu ayrıştırılmış sıvı atıkları ve zehirli sıvı madde atıklarını lisanslı bertaraf tesislerine, çöp atıklarını belediyelerin katı atık işleme veya düzenli depolama tesislerine, pis suyu da kendi arıtma tesislerinde arıtmak ya da belediyelerin atık su alt yapı tesislerine bağlamak, taşımak veya taşıtmak zorundadır.

Belediyeler atık kabul tesislerinin bu yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri için gerekli işbirliğini yaparlar.

Lisanslı atık kabul tesisine sahip liman yöneticileri, atıkların bertaraf işlemlerini 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca yürürlüğe konulan yönetmeliklerin hükümlerine göre kurulan lisans ya da izin alınmış kendi tesislerinde yapabilecekleri gibi, diğer lisanslı ya da izin almış tesislerde de yaptırabilirler.

Sentine suyu; 21/1/2004 tarihli ve 25353 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda Kategori-II içinde değerlendirilir ve bertarafı için Kategori-II ve/veya Kategori-III bertaraf yöntemleri esas alınır.

Petrol ve petrol türevli atıkların sentine suyu ile karıştırılmaması kaydıyla petrol rafinerilerine gönderilmesine Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda izin verilir. Uygun görülmemesi durumunda, 27/8/1995 tarihli ve 22387 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda bertaraf edilir.

Zehirli sıvı madde atıkları da, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda bertaraf edilir.

Lisanslı atık kabul tesisine sahip liman yöneticileri, diğer lisanslı ya da izinli bertaraf tesislerinden yararlanmak istemeleri durumunda, atıkların bertaraf tesisine teslimine kadar olan aşamasından sorumludurlar.

Bu amaçla liman yöneticileri, Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda lisanslı bertaraf tesislerine "ulusal atık taşıma formu" kullanarak taşımak veya taşıtmakla yükümlüdürler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Atık Kabul Tesisleri Yeterlik Kriterleri

Petrol ve Petrol Türevli Katı ve Sıvı Atıkları Kabul Edecek Atık Kabul Tesisleri Yeterlik Kriterleri

Madde 20 — Petrol ve petrol türevli katı ve sıvı atıkları kabul edecek atık kabul tesisleri aşağıdaki şartlara haiz olmalıdır.

a) Tesis, limanda kullanıma uygun, erişilir ve limanı kullanan tüm gemilerin ihtiyaçlarına yeter kapasitede olmalıdır.

b) Tesis, gemi tarafından bildirim yapıldıktan sonra yirmi dört saat içinde geminin petrol ve petrol türevli atıklarını alabilecek kapasitede olmalıdır.

c) Tesis, kirli balast transferinde, işlem başladıktan sonra on saat içinde atık alımını tamamlayacak kapasitede olmalıdır.

d) Tesis, sintine suları, slaç ve slop alımında işlem başladıktan sonra dört saat içinde atık alımını tamamlayacak kapasitede olmalıdır.

e) Tesis, petrol ve petrol türevli atıklar için, MARPOL 73/78 EK-I'de ölçüleri belirtilen standart boşaltma bağlantı flencine sahip olmalıdır. Bu bağlantı flenci, gemilerin petrol ve petrol türevli atık boşaltım devrelerine bağlanabilir özellikte olmalıdır.

f) Tesis, slaç kabulü için en az on ton, sintine suyunun kabulü için en az onbeş ton kapasitede tanka sahip olmalıdır.

g) Tesis, petrol ve petrol türevli sıvı atıkların yağı alındıktan sonra kalan su, 4 /9/1988 tarihli ve 19919 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde yer alan sınır değerlere uygun şekilde arıtılmalıdır.

h) Ham petrol yüklemesi yapan limanlar ile günde ortalama bin tondan fazla ham petrol harici petrol ve petrol ürünleri yüklemesi yapan limanların atık kabul tesislerinde, slaç kabulü için en az on ton, sintine suyu kabulü için en az onbeş ton, kirli balast kabulü için limanı kullanan ve temiz balast tankı (CBT), ayrılmış balast tankı (SBT) veya ham petrol yıkama (COW) sistemleri olmayan en büyük geminin yük taşıma tonajının en az yüzde otuzu kadar, slop kabulü için limanı kullanan en büyük geminin yük taşıma tonajının en az yüzde ikibuçluğu kapasitede tanklara sahip olmalıdır.

ı) Tersaneler, bu maddenin (b), (c) ve (d) maddelerine uymak zorunda değildir. Atık kabul tesisleri gemi tersaneden çıkmadan önce atık alım işlemlerini tamamlayacak kapasitede olmalıdır. Ayrıca tersanelerde en az; gemilerin yakıt tankları temizliğinden çıkan yağlı su için hizmet verilen en büyük geminin yakıt tankları toplam kapasitesinin yüzde sekizi kadar kapasitede, slop kabulü için, hizmet verilen en büyük tankerin taşıma kapasitesinin binde biri kadar kapasitede, kirli balast ve tank yıkama suları için hizmet verilen en büyük tankerin taşıma kapasitesinin yüzde dört buçuğu kadar kapasitede, sıvı yük atığı için hizmet verilen en büyük tankerin yük taşıma kapasitesinin yüzde biri kadar, ham petrol tankerlerinin yük taşıma kapasitesinin yüzde biri kadar, siyah ürün tankerleri için yük taşıma kapasitesinin binde beşi kadar ve beyaz ürün tankerleri için yük taşıma kapasitesinin binde ikisi kadar kapasitede tanklara sahip olmalıdır.

Zehirli Sıvı Madde Atıklarını Kabul Edecek Atık Kabul Tesisleri Yeterlik Kriterleri

Madde 21 — Zehirli sıvı madde atıklarını kabul edecek atık kabul tesisleri aşağıdaki şartlara haiz olmalıdır.

a) Tesis, limanda kullanıma uygun, erişilir ve limanı kullanan tüm gemilerin ihtiyaçlarına yeter kapasitede olmalıdır.

b) Tesis, gemi tarafından bildirim yapıldıktan sonra, yirmi dört saat içinde gemideki zehirli sıvı madde atıklarını alabilecek kapasiteye sahip olmalıdır.

c) Zehirli sıvı madde atıklarının alınacağı tanklar, işlem başladıktan sonra on saat içinde atık alımını tamamlayacak kapasitede olmalıdır.

d) Bu maddenin (e) bendi kapsamındaki limanlar hariç olmak üzere zehirli sıvı maddelerin yük işlemleri yapılan limanların atık alım tesislerinin günlük kapasiteleri;

1) A kategorisinde olup katılaştıran zehirli sıvı madde yüklerin elleçlendiği limanlarda, her yük işlemi için 75 m³ zehirli sıvı madde atığını alabilecek, veya;

2) A kategorisi dışındaki kategorilerden olup katılaştıran zehirli sıvı madde yüklerin elleçlendiği limanlarda ise, her yük işlemi için 50 m³ zehirli sıvı madde atığını alabilecek şekilde tanklar olmalıdır.

e) Sadece yüksek viskoziteli olmayan ve katılaşmayan B veya C kategorisinde zehirli sıvı madde yükleri elleçleyen bir liman, bu maddenin (g), (h), (i), (j) bentlerindeki gereklerini yerine getirecektir.

f) Zehirli sıvı madde yükü taşımış gemilerin tamir edildiği tersanelerdeki zehirli sıvı madde atığı alım tesislerinin günlük kapasitesi;

1) Katılaşmayan A, B, C veya D kategorilerindeki zehirli sıvı madde atıklarının her birinin 50 m³'nü alabilecek kapasitede,

2) Katılaşan A kategorisi zehirli sıvı madde atığının 75 m³'nü alabilecek kapasitede tanklara sahip olmalıdır.

g) B veya C kategorisindeki zehirli sıvı madde yüklerinin boşaltıldığı limanların lisans belgesi alabilmesi için, süzdürme (stripping) işlemi sırasında 6 m³/saat kapasitede alım yapabilecek ve bu işlem sırasında gemi manifolduna 101.6 kPa (14.7 pound/inch²) dan daha fazla ters basınç yapmayacak alım sistemleri olmalıdır.

h) Alım tesislerinde kullanılan boru ve hortumlar, alınan zehirli sıvı madde atığını gemiye geri akıtmayacak şekilde olmalıdır.

i) (g) fıkrasında belirtilen sistemdeki teçhizatlar, sistemlerin özellikleri, çalışması hakkında ayrıntılı bilgiler ve kullanılış yöntemleri atık yönetimi planında bulunmalıdır.

j) (i) fıkrasında bahsedilen yöntemler her zehirli sıvı madde atığı operasyonunda kullanılmalıdır.

Tersanelerin atık kabul tesisleri, bu maddenin (b) ve (c) bentlerine uymak zorunda değildir. Ancak, gemi tersaneden çıkmadan önce atık alım işlemleri tamamlanmış olmalıdır.

Pis Su Kabul Edecek Atık Kabul Tesislerinin Yeterlik Kriterleri

Madde 22 — Pis su kabul edecek atık kabul tesisleri aşağıdaki şartlara haiz olmalıdır.

a) Tesis, limanda kullanıma uygun, erişilir ve limanı kullanan tüm gemilerin ihtiyaçlarına yeter kapasitede olmalıdır.

b) Tesis, limanı kullanan gemiler için zaman kaybı oluşturmayacak şekilde çalıştırılmalıdır.

c) Tesis, gemi tarafından bildirim yapıldıktan sonra yirmi dört saat içinde geminin pis suyunu alabilecek kapasitede olmalıdır.

d) Tesis, atık su alımına başladıktan sonra dört saat içinde atık su alımını tamamlayacak kapasitede olmalıdır.

e) Pis su alım tesisi, MARPOL 73/78 EK-IV'de özellikleri belirtilen standart boşaltma bağlantı flencine sahip olacaktır. Bu bağlantı flenci, gemilerin atık su boşaltım devrelerine bağlanabilir özellikte olmalıdır.

Tersanelerin atık kabul tesisleri, bu maddenin (b) ve (d) bentlerine uymak zorunda değildir. Ancak, gemi tersaneden çıkmadan önce pis su alım işlemleri tamamlanmış olmalıdır.

Çöp Kabul Edecek Atık Kabul Tesislerinin Yeterlik Kriterleri

Madde 23 — Tüm limanlardaki çöp kabul edecek atık kabul tesisleri aşağıdaki şartlara haiz olmalıdır.

a) Tesis, limanda kullanıma uygun, erişilir ve limanı kullanan tüm gemilerin ihtiyaçlarına yeter kapasitede olmalıdır.

b) Tesis, kullanan gemiler için zaman kaybı yaratmayacak şekilde çalıştırılmalıdır.

c) Tesis, liman çevresini bilmeyen denizcilerin ve yabancıların kolaylıkla bulup kullanabileceği şekilde çalıştırılmalıdır.

d) Tesisin çalışması limanın normal işlerini aksatmayacak şekilde planlanmalıdır.

e) Tesis, çöplerin geri dönüşümünü kolaylaştırmak amacıyla ayrı kategorilerdeki çöpleri ayrı ayrı almaya ve teslim etmeye teşvik edici olmalıdır.

f) Tersanelerin çöp alım tesisleri, gemi tersaneden çıkmadan önce çöp alım işlemlerini tamamlayacak şekilde çalışmalıdır.

Liman yöneticileri, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendinde belirtilen atıklar hariç olmak üzere, limanda bulunan tüm gemilerin günlük çöplerinin boşaltım ihtiyacını karşılamaya yeterli kapasitede bir çöp alım tesisinin bulunmasını sağlamakla yükümlüdür.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Lisans Alma Zorunluluğu Olmayan Limanlar ve Yükümlülükleri

Madde 24 — Karasularımızda Tarifeli Sefer Yapan Gemilerin yolcu almak için yanaştığı limanların, balıkçı barınakları ve yat yanaşma kapasitesi elli yat altında olan Marinalar-Yat limanlarının yöneticileri lisans almak zorunda değildir.

Söz konusu limanlar faaliyet alanlarına uygun olarak en az 2 m3 kirli yağ, 5 m3 yağlı atık, 4 m3 pis su ve uygun miktarda çöp atıklarını kabul edecek atık kabul tesislerine sahip olmalıdır.

Tesislerin kurulması ve işletilmesinde ilgili çevre ve sağlık mevzuatı hükümleri saklıdır. Bu işletmelerin buldukları yerlerden sorumlu valilikler ve liman başkanlıkları söz konusu tesisleri denetlemekle görevlidirler. Bu maddenin kapsamına giren liman yöneticileri tesislerinde üretilen ve depolanan atıkların bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesi kapsamında bertaraf etmek veya ettirmekle yükümlüdürler. Bu madde gereklerine uymayan limanların faaliyetlerine izin verilmez.

Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemilerinin Rapor Edilmesi

Madde 25 — Bu Yönetmelik hükümlerine uymayan, gerektiği gibi çalışmayan veya yetersiz olan atık kabul tesisleri ve atık alma gemileri, her hangi bir kişi veya kuruluş tarafından; sözlü, yazılı, telefon veya şahsen Bakanlığa ve/veya Müsteşarlığa ve/veya ilgili valiliğe rapor edilebilir. Bu ihbarlar gizli tutulur.

Atık Alım Hizmetlerinin Ücretlendirilmesi

Madde 26 — Atık kabul tesislerinin ve atık alma gemilerinin verecekleri hizmetler gemilerden alınacak bir ücret karşılığında yapılır.

Gemilerden alınacak ücret tarifesi; adil, şeffaf şekilde olmasına dikkat edilerek her yıl Müsteşarlık, liman yöneticileri, atık alma gemisi sahipleri, bertaraf tesisi işletmecileri ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alındıktan sonra Bakanlığın koordinasyonunda yapılacak toplantıda belirlenir. Belirlenen ücret tarifesi Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer.

Atık Kabul Tesislerinin ve Atık Alma Gemilerinin Denetlenmesi

Madde 27 — Atık kabul tesislerini denetleme yetkisi ve yükümlülüğü Bakanlık ve valiliklere, atık alma gemilerini denetleme yetkisi ve yükümlülüğü ise Bakanlık, valilikler ve liman başkanlıklarına aittir.

Diğer Hususlar

Madde 28 — Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edilmesi durumunda 2872 sayılı Kanunun ilgili idari ve cezai hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 1 — Mevcut limanların yöneticileri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girişinden itibaren en fazla oniki ay içinde Yönetmeliğin gereklerini yerine getirirler. Atık kabul tesislerine sahip liman yöneticileri bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde lisans almak zorundadırlar.

Geçici Madde 2 — Müsteşarlık tarafından çıkarılan Gemilerden ve Diğer Deniz Araçlarından Kaynaklanan Atıkların Toplanmasına İlişkin Uygulama Esasları çerçevesinde, Müsteşarlıktan Geçici Atık Toplama İzin Belgesi alan atık alma gemileri için bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde lisans alınması gereklidir. Bu süre içinde lisans almayan gemiler bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteremezler.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 29 — 11/3/2004 tarihli ve 25399 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gemilerden Atık Alım Hizmeti Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 30 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 31 — Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı ile Denizcilik Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

EK-1

ATIK KABUL TESİSİ PROJE FORMATI

A) Genel Bilgiler

- 1) Proje sahibinin adı, adresi, telefon ve faks numaraları,
- 2) Projenin tanımı ve amacı,
- 3) Raporun hazırlanış tarihi,
- 4) Raporu hazırlayanların tanıtımı,

B) Liman ile İlgili Bilgiler

- 1) Yeri, mevki,
- 2) Vaziyet planı,
- 3) Hizmet amaçları,

- 4) Hizmet sunduğu gemilerin tipleri, büyüklükleri ve diğer özellikleri,
- 5) Hizmet sunduğu gemilerin sayıları (Günlük, aylık ve yıllık ortalamaları),
- 6) Hizmet sunduğu gemilerden kaynaklanan atıkların cins ve miktarları,
- 7) Önceki yıllarda kabul edilen atık tipleri ve miktarlarının belirtilmesi (Atık kabul tesisi var ve çalışıyor ise),
- 8) Alt yapı durumu,
- 9) Belediye hizmetlerinden yararlanma durumu,
- 10) Olası çevresel etkilere karşı aldığı tedbirler,
- 11) Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski,
- 12) Acil müdahale planı,

C) Atık Kabul Tesisi İle İlgili Bilgiler

- 1) Yeri, mevki,
- 2) Atık kabul tesisinin vaziyet planı üzerinde gösterilmesi (liman genel vaziyet planı üzerinde gösterilmesi),
- 3) Tanımı, ömrü, hizmet amaçları, önem ve gerekliliği,
- 4) Önceki yıllarda kabul edilen atık tipleri ve miktarlarının belirtilmesi (mevcut tesislerde),
- 5) Alınabilecek atık türleri ve maksimum atık miktarları,
- 6) Hizmet verilecek gemilerin yoğunlukları dikkate alınarak ayrı tür her bir atık için depolama kapasitelerinin belirlenmesi,
- 7) Sunulacak hizmetin kesintisiz devam edebilmesi için alınacak önlemler,
- 8) Atıkların gemilerden nasıl ve hangi yöntemle alınıp depolanacağı,
- 9) Atık alma gemilerinden atıkların nasıl ve hangi yöntemle alınıp depolanacağı,
- 10) Sözleşme yapılacak atık alma gemileri ve sözleşmenin nasıl yapılacağı,
- 11) Açıkta demirleyen gemilerin atıklarının nasıl ve hangi yöntemle alınacağı,
- 12) Atıkların bertarafı işlemleri ile ilgili olarak anlaşma yapması gereken kurum ve kuruluşların belirtilmesi,
- 13) Atıkların bertarafının nasıl ve hangi yöntemlerle, nerelerde yapılacağı, yaptıracağı, bu anlamda anlaşma yapılacak bertaraf tesislerinin ve sahiplerinin isimleri, ilgili bertaraf tesislerinin almış olduğu izinler, belgeler.
- 14) Alınacak atıkların türlerine göre atık kayıtlarının Bakanlığın belirleyeceği usul ve esaslara göre yapılacağı ve bu kayıtların yine Bakanlığın belirleyeceği veri tabanı sistemi ile Bakanlığa düzenli olarak gönderileceği,
- 15) Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski,
- 16) Atık kabul, depolama ve bertaraf etme işlemlerinin her aşamasında çevresel etkilerin azaltılması için çevre yönetim araçlarına uygun yöntem ve önlemlerin belirlenmesi. Belirlenen yöntemlerin 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna göre çıkarılmış yönetmeliklere uygunluğunun açıklanması,

- 17) Tesiste kullanılacak makine ve ekipmanlar (tüm özellikleri belirtilerek),
- 18) Görevlendirilecek personelin özellikleri (kişi sayısı, yeterliliği, deneyim durumu vb.),
- 19) Personelin eğitilmesi,
- 20) Acil müdahale planı,
- 21) Kapasite artırmaya müsait olup olmadığı,
- 22) Liman kullanıcıları için hazırlanacak bilgiler, (Kabul tesislerinin yerleri harita üzerinde, bağlantı kurulacak operatörler, ücret tarifesi, gemilerden atıkların alınması sırasında uygulanacak kurallar, v.b.),
- 23) Bakanlıkça istenecek diğer bilgiler,

EK-2

ATIK ALMA GEMİLERİNE İLİŞKİN İDARİ VE TEKNİK DÜZENLEME

Gemilerden atık alımında kullanılan atık alma gemilerinin ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelere uygun teçhizat, ekipman ve personelle donatılması zorunludur. Söz konusu gemilerin cinsi, niteliği ve standartları aşağıda belirlenmiştir. Bu şartları yerine getirmeyen gemilerin faaliyetlerine izin verilmez.

- 1) Atık alma gemileri hizmet gemisi sayılacak ve diğer gemilerden ayrılmasını sağlayacak şekilde Bakanlığın belirleyeceği farklı renkte olacaktır.
- 2) Gemi içindeki donanımı gösteren bir vaziyet planı ve almış oldukları izinler, belgeler, protokoller ve diğer bilgi ve belgeler bulunur.
- 3) Bu gemiler Denize Elverişlilik Belgesini almış olmalıdır.
- 4) Alınabilecek atık türleri ve maksimum atık miktarları belirtilir.
- 5) Atık alma gemilerinde, her tür atık için ayrı depolama tankları, pompaları ve devreleri bulunur.
- 6) Hizmet verilecek atık türlerine göre her bir atık türü için depolama tank kapasiteleri belirtilir.
- 7) Atık alma gemilerinin bütün tanklarının kapasite planları ve iskandil cetvelleri (Sounding table) olacaktır.
- 8) Atık alma gemilerinin boru devrelerinin planları Müsteşarlık tarafından onaylanır.
- 9) Atık alma işleminde kullanılacak tüm hortumlar yeteri kadar, iyi kondisyonda ve sertifikalı olacaktır.
- 10) Atık alma gemilerinin tankları slaç veya slop için ısıtma kangalları ile donatılır. Bu ısıtma işlemi için uygun kapasitede buhar veya sıcak yağ kazanı veya buhar jeneratörü bulunur.
- 11) Atık alma gemilerinin slaç veya slop alımı tanklarında ısıtma kangalları olan, ancak bu tankları kendi ısıtma imkanı bulunmayan atık alım gemilerinin aldıkları atıkları bir dış vasıta ile ısıtma imkanları, yapılacak olan denetimlerde kontrol edilir.

- 12) Atık alma gemileri diğer gemilerin tabi olduğu hukuki ve teknik kurallara uymak zorundadır.
- 13) Atık alma gemilerinin kaptanı, donatanı veya acenteleri atık alım işlemlerini, faaliyetin yapıldığı yerdeki gümrük makamlarına bildiriş izin almak zorundadır.
- 14) Atık alma gemileri acil müdahale planına ve bununla ilgili teçhizat ve ekipmana sahip olacaktır.
- 15) Atık alma gemilerinde görev yapacak personelin iş kıyafetleri tek tip olacak ve valilik tarafından verilecek kimlik kartları görünür şekilde sürekli olarak kıyafetleri üzerinde bulunur. Bu personel genel deniz kirliliğı, kirlilikle mücadele ve gemide bulunan acil müdahale ekipmanların kullanımına ilişkin şirket tarafından gerekli eğitim verilir.
- 16) Hizmet vereceğı bölge tanımlanır.
- 17) Sunulacak hizmetin kesintisiz devam edebilmesi için alınacak önlemler belirtilir.
- 18) Atıkların gemilerden nasıl ve hangi yöntemle alınıp depolanacağı, bağlantı kurulacak sorumlu kişi veya kişiler açıklanır.
- 19) Atıkların atık kabul tesislerine nasıl ve hangi yöntemlerle verileceğı, atıklarını vereceğı limanların isimleri ve yapmış oldukları anlaşmalar ve protokollerin belgeleri bulunur.
- 20) Alınacak atıkların türlerine göre atık kayıtlarının Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yapılacağı açıklanır.
- 21) Kullanılan teknoloji ve malzemelerden kaynaklanabilecek kaza riski açıklanır.
- 22) Çevreye olabilecek olumsuz etkilerin azaltılması için alınması düşünülen önlemler açıklanır.
- 23) Gemide kullanılacak makine ve ekipmanlar, tüm özellikleri belirtilerek açıklanır.
- 24) Görevlendirilecek personelin özellikleri açıklanır. (Kişi sayısı, yeterliliğı, deneyim durumu vb.)
- 25) Acil müdahale planı bulundurulur.
- 26) Kapasite artırmaya müsait olup olmadığı belirtilir. _
- 27) Ücretlendirme sistemini tanımlanır.
- 28) Valilikçe istenecek diğer bilgiler bulunur.

EK-3

ATIK YÖNETİM PLANINDA OLMASI GEREKEN BİLGİLER

Plan, genellikle limana uğrayan bütün gemilerin ürettiğı ve atık alma gemilerinin taşıdıkları atıkları kapsamlı ve limanın büyüklüğüne ve limana gelecek gemilerin özelliklerine/ihtiyaçlarına göre geliştirilmelidir. Aşağıdaki öğeler planda yer almalıdır.

- 1) Planın uygulanmasından sorumlu kişi veya kişilerin tanımlanması,
- 2) Gemilerden alınan atıkların türleri ve miktarları,
- 3) Atık kabul tesisinin tipi ve her bir atık türü için depolama kapasitelerinin tanımlanması,

- 4) Gemilerin ürettiği/taşıdığı atıkların nasıl ve hangi yöntemler ile kabul ve depolanacağına detaylı olarak tanımlanması,
- 5) Atıkların nasıl bertaraf edileceğinin açıklanması, bu anlamda antlaşma yapılan kurum/kuruluşlar ile yapmış oldukları antlaşmaların belgeleri,
- 6) Gemilerden alınan atıklarının düzenli olarak bertaraf tesislerine gönderilmesi ile ilgili yöntemler-kuralların açıklanması,
- 7) Limanda yer alan bertaraf tesislerinin tanıtılması,
- 8) Gemilerden alınan atık miktarlarının kayıt metotlarının açıklanması ve düzenli olarak Bakanlığa nasıl gönderileceğinin açıklanması,
- 9) Atık kabul, depolama ve bertaraf etme işlemlerinin her aşamasında çevresel etkilerin azaltılması için belirlenen uygun yöntemler,
- 10) Sözleşme yapılan atık alma gemilerinin listesi ve yapılan antlaşmaların, protokollerin belgeleri,
- 11) Acil müdahale planı,
- 12) Diğer bilgiler,

EK-4

GEMİLERDEN KAYNAKLANAN ATIKLARIN TRANSFER FORMU

Form No

T.C.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

GEMİLERDEN KAYNAKLANAN ATIKLARIN TRANSFER FORMU

1-ATIK VEREN GEMİ / TANKER	
Bayrağı:	Faaliyet Alanı:
IMO Numarası:	Atık Kodu ⁽²⁾ :
Sahibinin / Firmanın Adı:	Atık Türü ⁽²⁾ :
Firmanın Adresi :	Ağırlık: .....ton .....kg-It
	Ekte Yer Alan Diğer Detaylar:
Telefon No:	Ambalaj Türü ⁽³⁾ :

Faks No:		Ambalaj Sayısı:	
Ülkemizdeki Acentesinin Adı:		Atık Transferi Tarihi:	
Ülkemizdeki Acentesinin Adresi:		Atık Transferi Başlama Saati:	
		Atık Transferi Bitiş Saati:	
Telefon No:		Geminin Halen Bulunduğu Yerin	Adı:
Faks No:			Koordinatları:
BM sınıfı ⁽¹⁾ :	H Numarası ⁽¹⁾ :	Gemi / Tanker Sorumlusunun	
		Adı Soyadı :	
		Unvanı :	
		İmzası :	
2-ATIK ALMA GEMİSİ			
Bağlı Olduğu Liman Başkanlığı Bölgesi		Atık Transferi Tarihi:	
		Atık Transferi Başlama Saati:	
Lisans No:		Atık Transferi Bitiş Saati:	
Sahibinin / Firmanın Adı:		Atık Alma Gemisi Sorumlusunun	
Telefon No:		Adı Soyadı :	
Faks No:		Unvanı :	
		İmzası :	
3-ATIK KABUL TESİSİ			
Bulunduğu Limanın Adı:		Atık Transferi Tarihi:	
Bulunduğu Limanın Adresi:		Atık Transferi Başlama Saati:	
Lisans No:		Atık Transferi Bitiş Saati:	
Telefon No:		Atık Alma Tesisi Sorumlusunun	
Faks No:		Adı Soyadı :	
Atığın Alındığı Deponun Numarası:		Unvanı :	
		İmzası :	

⁽¹⁾ **BM sınıfı ve H numarası:**

Zehirli sıvı madde atıklarına ait **BM sınıfı** için Marpol EK-II'de verilen kodlar kullanılacaktır.

H numarası:

H kodu	Açılım
H1	Patlayıcı
H2	Oksitleyici
H3-A	Yüksek oranda tutuşabilen
H3-B	Tutuşabilen
H4	Tahriş edici
H5	Zararlı
H6	Toksik
H7	Kanserojen
H8	Korozif
H9	Enfeksiyon yapıcı
H10	Teratojenik
H11	Mutajenik
H12	Hava, su veya asitle temas etmesi durumunda zehirli veya çok zehirli gazları serbest bırakan madde veya preparatlar
H13	Atıkların bertarafı esnasında ortaya çıkan madde veya preparatlar
H14	Ekotoksik

⁽²⁾ Atık Türü ve Atık Kodu:

ATIK TÜRÜ	ATIK KODU
Sintine suyu	13.04
Slaç, diğer yağlı atıklar	13.06
Zehirli sıvı madde atığı	Boş bırakılacak
Slop	Boş bırakılacak
Pissu	Boş bırakılacak
Çöp	20

Her bir atık türünün ismi açık ve detaylı şekilde yazılacaktır.

⁽³⁾ **Ambalaj Türü:**

Bu kısım sadece çöp için doldurulacaktır.

1)Varil (Drum)   4) Kutu   8) Balya

2) Ahşap fıçı   5) Torba   9) Diğer

3) Bidon   6) Karışık ambalaj